FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

DOKTORSKI STUDIJ

OBRAZAC 5

PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

I. OPĆI PODACI

IME I PREZIME: Sabine Wengert
Naziv studija: Poslijediplomski sveučilišni studij Književnost i kulturni identitet
Matični broj doktoranda: 217
Stjecanje doktorata znanosti pokreće se: u okviru doktorskog studija
Akademska godina u kojoj je upisana 1. godina studija: 2019./2020.
Ime i prezime majke i/ili oca: I
Datum i mjesto rođenja:
Adresa: J
Telefon/mobitel: (
E-pošta: s

II. ŽIVOTOPIS

Obrazovanje *(od novijega k starijem datumu)*:
2019. – Poslijediplomski sveučilišni studij „Književnost i kulturni identitet", Filozofski fakultet Osijek, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
2012. – 2017. – Filozofski fakultet Osijek, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
2009. – 2012. – Srednja škola „Stjepan Ivšić", Orahovica
2004. – 2009. – Osnovna škola Ivane Brlić-Mažuranić, Orahovica
2000. – 2004. – Katholische Grundschule, Aachen
Radno iskustvo *(od novijega k starijem datumu)*:
2017. – Osnovna škola Ivan Goran Kovačić, Zdenci
2017. – Osnovna škola Ivane Brlić-Mažuranić, Orahovica
Popis radova:
-
Popis aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:
Pripovjedač, prostor i čitatelj u Dnevniku Anne Frank – izlaganje na Međunarodnom znanstvenom skupu „Za istim stolom: Položaj i status istraživanja dječje književnosti", Zagreb, Filozofski fakultet u Zagrebu, 23. – 25. studenog 2023.

Promjena osobnog identiteta u romanu Čudnovate zgode šegrta Hlapića Ivane Brlić-Mažuranić - izlaganje na Međunarodnom znanstvenom skupu „Mladi znanstvenici u dijalogu: 5. međunarodna znanstveno-stručna i umjetnička konferencija", Osijek, Filozofski fakultet u Osijeku, 23. – 24. svibnja 2024.
Die Rolle der christilichen Symbolik in Johann Wolfgang von Goethes Faust – izlaganje na Međunarodnom znanstvenom skupu „Germanistik – zur Geschichte, Gegenwart und Zukunft einer Disziplin", Zagreb, Filozofski fakultet Zagreb, 28. – 29. studeni 2025.

III. NASLOV PREDLOŽENE TEME

Hrvatski jezik: Poetika stvarnosti i svakodnevice u književnom opusu Wolfa Duriana
Engleski jezik: The Poetics of Reality and Everyday Life in the Literary Work of Wolf Durian
Na jeziku na kojem će se pisati rad (*ispuniti ako jezik rada nije hrvatski ili engleski*): -
Jezik na kojem će se pisati doktorski rad: hrvatski jezik

IV. OBRAZLOŽENJE TEME

Sažetak na hrvatskom jeziku *(maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)*:
Disertacija se bavi proznim opusom Wolfa Duriana, autora koji se u njemačkoj historiografiji najčešće određuje kao pisac dječje književnosti, dok je njegov širi književni rad ostao nedovoljno istražen. U radu se analiziraju dvadeset tri prozna teksta (23), od prvo objavljenog 1928. do posljednjeg objavljenog 1992., s obzirom na načine oblikovanja stvarnosti i svakodnevnog života. Durianovo stvaralaštvo promatra se u književnom i kulturnom kontekstu 20. stoljeća, osobito u odnosu prema obilježjima poetike *nove stvarnosti*. Promatra se kako se svakodnevica pripovjedno konstruira; koja obilježja korespondiraju s poetikom *nove stvarnosti*; mijenjaju li se ti postupci između ranijih i kasnijih faza te između tekstova različitih adresata te na koji način takva analiza otvara poetičko određivanje Durianova opusa.

Sažetak na engleskom/njemačkom jeziku *(maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)*:
Diese Doktorarbeit widmet sich dem Prosawerk von Wolf Durian. In der deutschen Literaturgeschichte ist er meist nur als Kinderbuchautor bekannt – sein übriges literarisches Schaffen blieb von der Forschung bislang weitgehend unbeachtet. Die Arbeit schließt diese Lücke und analysiert dreiundzwanzig (23) Prosatexte aus den Jahren 1928 bis 1992. Im Mittelpunkt steht dabei die Frage, wie der Autor Realität und Alltag literarisch gestaltet.Dazu wird Durians Werk im kulturellen Kontext des 20. Jahrhunderts verortet, wobei ein besonderer Fokus auf der Poetik der Neuen Sachlichkeit liegt. Die Untersuchung geht der Frage nach, wie der Alltag erzählerisch konstruiert wird und welche Elemente der Neuen Sachlichkeit sich darin widerspiegeln. Zudem wird untersucht, ob und wie sich diese Erzählverfahren im Laufe der Jahrzehnte sowie beim

Wechsel zwischen verschiedenen Zielgruppen verändert haben. Ziel ist es, durch diese Analyse eine völlig neue poetologische Einordnung von Durians Gesamtwerk zu ermöglichen.

Područje / polje / grana: humanističke znanosti / filologija/ teorija i povijest književnosti

Uvod *(maksimalno 2000 znakova s praznim mjestima)*:
Wolf Durian (1892. - 1969.) pripada skupini autora čije se stvaralaštvo ne može obuhvatiti jednostavnim književnopovijesnim odrednicama. Iako se u njemačkoj književnoj historiografiji najčešće povezuje s dječjom književnošću, njegov prozni opus obuhvaća širi raspon tema i pripovjednih postupaka. U njegovim se tekstovima isprepliću prikazi svakodnevnog života, različitih društvenih sredina, gradskih i prirodnih prostora te životinjskih motiva. Predmet istraživanja ove disertacije cjeloviti je prozni opus Wolfa Duriana, od prvo objavljenog *Stabusch* (1928.) do posljednje objavljenog naslova *Wolf Durians Tierleben. Die schönsten Geschichten von Zwei- und Vierbeinern* (1992.), koji se promatra kao povezana cjelina. U središtu analize nalazi se način na koji autor oblikuje stvarnost i svakodnevni život u različitim proznim tekstovima te koja obilježja povezuju njegovi narativi unatoč razlikama u temama i vremenu nastanka. Durianovo se stvaralaštvo promatra u književnom i kulturnom kontekstu 20. stoljeća, osobito u odnosu prema pojedinim obilježjima poetike *nove stvarnosti*. Posebna se pozornost posvećuje prikazu svakodnevice, pripovjednim postupcima, oblikovanju prostora i funkciji životinjskih motiva koji predstavljaju jedno od važnih mjesta razumijevanja njegove poetike.

Pregled dosadašnjih istraživanja *(maksimalno 5000 znakova s praznim mjestima)*:
Wolf Durian pripada autorima čiji književni opus do danas nije sustavno istražen. Njegovo se mjesto u njemačkoj književnosti najčešće određuje unutar dječje književnosti i književnosti za mlade, pri čemu se redovito ističe njegova povezanost s književnim tendencijama Weimarske Republike. Tako ga Kümmerling-Meibauer (2004.) uključuje u pregled relevantnih autora dječje književnosti i književnosti za mlade, dok su pojedinačna znanstvena istraživanja usmjerena ponajprije na roman *Kai aus der Kiste* (1926.) i njegov odnos prema poetici *nove stvarnosti*. U tom kontekstu Durianov roman razmatraju, primjerice, Karrenbrock (1995.) i Streim (2009.). Navedena istraživanja svakako pridonose određivanju Durianova mjesta u književnosti Weimarske Republike, no ona su usmjerena na pojedinačna djela i njihov neposredni književnopovijesni kontekst. Cjelovit prikaz njegova proznoga stvaralaštva još uvijek ne postoji, a razvoj njegove poetike dosad nije bio predmet zasebnoga, sustavnog istraživanja.
S druge strane, književnost Weimarske Republike i poetika *nove stvarnosti* pripadaju među bolje istražena područja njemačke književnosti prve polovice 20. stoljeća. Njezina književnopovijesna i teorijska obilježja detaljno razmatraju Pankau (2010.) i Tost (2004.), koji se fokusiraju na procese modernizacije u dječjoj književnosti i književnoti za mlade tog razdoblja. Dosadašnja istraživanja književnosti Weimarske Republike i *nove stvarnosti* obuhvaćaju različite aspekte književnoga

stvaralaštva, među kojima se posebno ističu prikazi svakodnevice i suvremene stvarnosti, dokumentaristički pripovjedni postupci, iskustvo urbanoga prostora i modernosti te odnos književnosti prema društvenim i kulturnim promjenama. U tom su kontekstu relevantne studije Lethena (1975.) i Ueckera (2007.), koji pružaju širi teorijski i književnopovijesni okvir za razumijevanje odnosa književnosti i stvarnosti u tom razdoblju.

Premda ta istraživanja precizno određuju temeljna obilježja poetike *nove stvarnosti* – poput usmjerenosti prema suvremenoj stvarnosti, svakodnevnom iskustvu i dokumentarističkim postupcima – Wolf Durian u tom kontekstu dosad nije sustavno interpretiran. Njegovi tekstovi nastaju unutar istoga kulturnog i književnog prostora te pokazuju jasna obilježja poetike *nove stvarnosti*, no još uvijek nedostaje rad koji bi ispitao njihov kontinuitet i razvoj kroz njegovo cjelokupno prozno stvaralaštvo. Postojeća istraživanja stoga ne daju cjelovit uvid u načine na koje Durian oblikuje prikaz svakodnevice i stvarnosti, niti u pripovjedne postupke kojima ih književno uobličuje u različitim stvaralačkim fazama.

Posebno se osjeća nedostatak istraživanja koje bi obuhvatilo cjelokupni Durianov prozni opus i sustavno pratio razvoj prikaza svakodnevice, načina oblikovanja stvarnosti i pripovjednih postupaka u suodnosu s promjenama u njegovoj poetici. U tom je smislu posve nedovoljno istražena i funkcija životinjskih motiva u njegovim tekstovima. Iako životinje zauzimaju važno mjesto u pojedinim Durianovim djelima, njihova uloga dosad nije bila predmet zasebne i opsežnije analize. Nije, dakle, dovoljno istraženo na koji se način životinjski motivi uključuju u prikaz svakodnevice i stvarnosti, kakve pripovjedne i značenjske funkcije ostvaruju te mijenja li se njihova uloga kroz različita razdoblja Durianova stvaralaštva. Upravo zato analiza životinjskih motiva predstavlja jedno od ključnih područja kojim se može dodatno rasvijetliti oblikovanje i razvoj Durianove poetike, kao i njegovo preciznije mjesto unutar šireg književnopovijesnog konteksta Weimarske Republike i *nove stvarnosti.*

Cilj i hipoteze istraživanja *(maksimalno 700 znakova s praznim mjestima)*:

Cilj je utvrditi pripovjedne, prostorne i motivske postupke kojima Durian oblikuje svakodnevicu u književnosti te ispitati njihov odnos prema poetici *nove stvarnosti.*

Hipoteza: Pretpostavlja se da će analiza šireg proznog korpusa revidirati ustaljeno određivanje Duriana prvenstveno kao autora dječje književnosti te pokazati pripadnost širem poetičkom i kulturnom kontekstu njemačke proze 20. stoljeća.

Korpus i metodologija istraživanja *(maksimalno 6500 znakova s praznim mjestima)*:

Istraživanje se temelji na korpusu koji obuhvaća tekstove objavljene u razdoblju od 1928. do 1992. godine, a sastoji se od ukupno dvadeset tri naslova Wolfa Duriana: *Stabusch. Roman eines Wolfes* (Franz Schneider Verlag: Leipzig, 1928.), *Mein Ferienbuch* (Franz Schneider Verlag: Leipzig, 1929.), *Auf, nach der Kokosinsel! Eine Seeräubererzählung* (Union Deutsche Verlagsgesellschaft: Stuttgart, 1934.), *Achtung! Großaufnahme! Ursula dreht einen Film. Ein lustiges Buch für Mädel*

(A. Anton & Co. Verlag: Leipzig, 1936.), *Die lieben Tiere* (Scherl Verlag: Berlin, 1937.), *Infanterieregiment Großdeutschland greift an. Die Geschichte eines Sieges* (Scherl Verlag: Berlin, 1942.), *Der kleine Gustav* (Erich Schmidt Verlag: Bielefeld, 1948.), *Der See im Glas* (Erich Schmidt Verlag: Berlin/Bielefeld/München, 1951.), *Eliza und die Seeräuber* (Erich Schmidt Verlag: Berlin/Bielefeld/München, 1953.), *Robber* (Der Kinderbuchverlag: Berlin, 1955.), *Lumberjack. Abenteuer in den Wäldern Nordamerikas* (Der Kinderbuchverlag: Berlin, 1956.), *Der Salamanderklub* (Der Kinderbuchverlag: Berlin, 1957.), *Ich war im wilden Westen* (Der Kinderbuchverlag: Berlin, 1962.), *Erzähl von deinen Tieren* (Der Kinderbuchverlag: Berlin, 1963.), *Die Glühköpfe* (Der Kinderbuchverlag: Berlin, 1963.), *Fangt den Seeräuber Bonito* (Der Kinderbuchverlag: Berlin, 1967.), *Mister Kong* (Der Kinderbuchverlag: Berlin, 1968.), *100 Tiere von A bis Z* (Der Kinderbuchverlag: Berlin, 1969.), *Kleine Tiere in der großen Stadt* (Der Kinderbuchverlag: Berlin, 1970.), *Kai aus der Kiste. Eine ganz unglaubliche Geschichte* (Cecilie Dressler Verlag: Hamburg, 1972.), *Der Mann im Biberbau. Die Abenteuer des Jägers John Colter* (Der Kinderbuchverlag: Berlin, 1976.), *Der Löwe in der Waisenstraße und andere Erzählungen* (Der Kinderbuchverlag: Berlin, 1977.) i *Wolf Durians Tierleben. Die schönsten Geschichten von Zwei- bis Vierbeinern* (Der Kinderbuchverlag: Berlin, 1992.). Ovaj korpus obuhvaća različite prozne oblike, tematske preokupacije i faze Durianova rada. To nam omogućuje da sustavno pratimo kontinuitet i promjene u autorovoj poetici, počevši od njegovih ranih tekstova iz vremena Weimarske Republike pa sve do kasnijih djela.

U analizi se isprepliću tri komplementarna pristupa: književnohermeneutički, književnopovijesni i komparativni. Književnohermeneutičkim pristupom proučavaju se tematske, motivske i pripovjedne značajke pojedinih tekstova. Poseban je naglasak stavljen na načine oblikovanja stvarnosti i svakodnevice, prikaz urbanog prostora, moderno životno iskustvo te na složene odnose između ljudi i životinja. Analizom pripovjedne strukture, perspektive i karakterizacije likova utvrdit će se postupci kojima Durian ostvaruje specifičan odnos između književne reprezentacije i stvarnog svijeta. S druge strane, književnopovijesni pristup smješta autorovo stvaralaštvo u širi kulturni kontekst prve polovice 20. stoljeća, s posebnim osvrtom na poetiku *nove stvarnosti* (njem. *Neue Sachlichkeit*). Polazeći od dosadašnjih teorijskih spoznaja, ispitat će se u kojoj se mjeri u Durianovim tekstovima prepoznaju obilježja ovog pravca – poput dokumentarističkih postupaka, objektivizacije i okretanja suvremenom društvu – te na koji ih način autor transformira kroz različite faze svog rada. Naposljetku, komparativni pristup služi za usporedbu tekstova unutar samog korpusa s obzirom na vrijeme njihova nastanka, žanrovske značajke i pripovjedne modele. Usporedna analiza ranih i kasnih djela pokazat će kako su se mijenjali prikazi stvarnosti i odnosi među likovima, uz osobitu pozornost posvećenu preobrazbi životinjskih motiva kako bi se utvrdilo je li njihova uloga primarno tematska, simbolička, pripovjedna ili karakterizacijska.

Metodološki postupak povezuje interpretaciju pojedinačnih djela s njihovim povijesnim kontekstom i cjelinom korpusa. Takav pristup omogućuje istodobno uočavanje specifičnosti svakog pojedinog teksta, ali i prepoznavanje zajedničkih nazivnika Durianove proze kroz različita razdoblja. U tom se okviru detaljno preispituje uloga životinjskih motiva kao stalnog mjesta

njegova stvaralaštva te njihov doprinos izgradnji autorove poetike stvarnosti i svakodnevice. Povezivanjem teorijske, povijesne i komparativne razine, analiza pruža cjelovit pogled na Durianov prozni opus, neovisno o vremenu nastanka ili ciljanoj publici pojedinih knjiga. Dobiveni rezultati poslužit će za precizno definiranje obilježja Durianove poetike te za točnije određivanje njegova mjesta u književnosti Weimarske Republike, kao i u širem kontekstu njemačke književnosti 20. stoljeća.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja *(maksimalno 500 znakova s praznim mjestima)*:
Istraživanje će prvi put sustavno analizirati širi prozni korpus Wolfa Duriana i ponuditi njegovo književnopovijesno i poetičko vrednovanje unutar okvira dječje književnosti, ali i izvan toga dominantnog okvira. Doprinos se očekuje u preciziranju mjesta njegova opusa u odnosu prema pitanju svakodnevice, u utvrđivanju razvojnih kontinuiteta i promjena njegove poetike te u proširenju uvida u manje kanonizirane oblike njemačke proze 20. stoljeća.

Popis literature *(maksimalno 15 referenci)*:

1. Becker, Sabina. 1995. „Neue Sachlichkeit im Roman" U: *Neue Sachlichkeit im Roman. Neue Interpretationen zum Roman der Weimarer Republik.* Becker, Sabina i Christoph Weiß (ur.). Stuttgart/Weimar: J. B. Metzler Verlag, str. 7–26.
2. Becker, Sabina. 2000. Die Ästhetik der neusachlichen Literatur (1920–1933). Köln: Böhlau Verlag.
3. de Certeau, Michel. 2002. *Invencija svakodnevice.* Zagreb: Naklada MD.
4. Genette, Gérard. 1997. *Paratexts: Thresholds of Interpretation.* Cambridge: Cambridge University Press.
5. Highmore, Ben. 2002. *Everyday Life and Cultural Theory. An Introduction.* London, New York: Routledge.
6. Hromadžić, Hajrudin. 2020. Svakodnevni život: sučelje mikro, mezo i akroteorija. U: *Sociologija i prostor,* 58/3, str. 223 – 243.
7. Karrenbrock, Helga. 1995. *Kinderliteratur in der Weimarer Republik: Erzählstrategien und ideologische Konzepte.* Frankfurt am Main: Peter Lang.
8. Kley, Martin. 2013. *Weimar and Work. Labor, Literature and Industrial Modernity on the Weimar Left.* New York: Peter Lang.
9. Lefebvre, Henri. 1988. *Kritika svakidašnjeg života.* Zagreb: Naprijed.
10. Lethen, Helmut. 1975. Neue Sachlichkeit 1924–1932. Studien zur Literatur des „Weißen Sozialismus". Stuttgart: J. B. Metzlersche Verlagsbuchhandlung.
11. Pankau, Johannes G. 2010. *Einführung in die Literatur der Neuen Sachlichkeit.* Darmstadt: WBG.

12. Peukert, Detlev J. K. 1993. *The Weimar Republic. The Crisis of Classical Modernity.* New York: Hill and Wang.
13. Streim, Gregor. 2009. *Einführung in die Literatur der Weimarer Republik.* Darmstadt: WBG.
14. Tost, Birte. 2005. *Moderne und Modernisierung in der Kinder- und Jugendliteratur der Weimarer Republik.* Frankfurt am Main: Peter Lang.
15. Uecker, Matthias. 2007. *Wirklichkeit und Literatur. Strategien dokumentarischen Schreibens in der Weimarer Republik.* Bern: Peter Lang

V. INFORMACIJE O PREDLOŽENOM MENTORU

Titula, ime i prezime predloženog mentora: prof. dr. sc. Dragica Dragun

Kompetencije predloženog mentora (objave, projekti, nastavni rad, mentorsko usavršavanje):

Objave:

1. D. Dragun, *Nepropozicijska teodiceja u dnevnicima Anne Frank, Renije Spiegel i Hélène Berr*, Crkva u svijetu, LX, 2, Katolički bogoslovni fakultet, Split, 2025, str. 376-395., ISSN 0352-4000
2. D. Dragun, *Teodiceja i recepcija emocionalnog u Dnevniku Anne Frank*, Detinjstvo, Zmajeve dečje igre, L, 2, Novi Sad, 2024., str. 44–67., ISSN 0350-5286.
3. D. Dragun, *Studije o dnevničkim zapisima Anne Frank i Renije Spiegel*, Ogranak Matice hrvatske Osijek, Osijek, 2023., str. 129, ISBN: 978–953–242–159–0
4. D. Dragun, *Upoznatost s prozom o teškoćama u razvoju u dječjoj književnosti*, suautorica: Ivana Kurilj, Lingua Montenegrina, XV, 2, 30 ur.: Adnan Čirgi, Fakultet za crnogorski jezik i književnost, Cetinje, 2022., str. 458-482, ISSN 1800-7007
5. D. Dragun, *Researching texts on developmental disabilities in children's literature and their application in practice*, Évkönyv, ur.: Samu János, Horák Rita, Sveučilište u Novom Sadu, Učiteljski fakultet na mađarskom nastavnom jeziku, Subotica, 2021. str. 60-81, ISSN 2217-8198

Nastava:

1. Prijediplomski (jednopredmetni i dvopredmetni) studij Hrvatskog jezika i književnosti, kolegiji: Književnost za djecu i mladež, Autobriografska dječja književnost, Vrste dječje književnosti
2. Diplomski (jednopredmetni i dvopredmetni) studij Hrvatskog jezika i književnosti, kolegij: Suvremena dječja književnost

3. Doktorski studij Književnosti i kulturni identitet, kolegiji: Dječji književni klasici, Dnevnici dječje književnosti

E-pošta: ddragun@ffos.hr

Titula, ime i prezime drugog predloženog mentora *(ako se predlaže sumentor)*:

Kompetencije drugog predloženog mentora (objave, projekti, nastavni rad, mentorsko usavršavanje) *(ispuniti samo ako se predlaže sumentor)*:

E-pošta drugog mentora *(samo ako se predlaže sumentor)*:

VI. IZJAVA

Izjavljujem da nisam prijavila istovjetnu temu doktorskog rada ni na jednom drugom sveučilištu.

U Osijeku 14. 9. 2026.

Potpis

S. Weugert

Napomene:

U slučaju da predložena tema uključuje znanstvena istraživanja na ljudima ili životinjama uz prijavu teme doktorskog rada doktorand mora priložiti suglasnost etičkog povjerenstva nositelja doktorskog studija, a po potrebi i suglasnost etičkog povjerenstva druge institucije koja je uključena u istraživanje.

Molimo Vas da ispunjeni Obrazac 5 pošaljete u elektroničkom ili u tiskanom obliku (potpisan) suradniku za doktorski studij u Ured za studentska pitanja.